

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๓๑๓๓

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ชักชวนการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๗ และแจ้งผลการกรอกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไตรมาสที่ ๑ - ๓ ประจำปี ๒๕๖๗) พร้อมทั้งได้จัดทำคำอธิบาย ขั้นตอนการกรอกข้อมูล และขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงได้แนะนำสื่อวิดีโอที่นำเสนอวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นสารคดีนำเสนอเรื่องราว “วิถีการดำเนินชีวิต” ที่มีความแตกต่างหลากหลายในแต่ละพื้นที่และมีเสน่ห์ของความเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ความละเอียดตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๖๑๒ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง (ตามบัญชีที่แนบมาพร้อมนี้) นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า ได้รับการประสานจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการกรอกข้อมูล และเกณฑ์การประเมินผลการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๗ ลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) เฉพาะข้อมูล “ด้านที่ ๗ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม” เฉพาะรายการ “ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น” ซึ่งจัดเก็บข้อมูลการจัดทำโครงการ/กิจกรรม และจัดเก็บฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการนี้ จึงขอแจ้ง “คำชี้แจงการกรอกข้อมูลลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ ๒ (INFO)” พร้อมทั้งได้รวบรวมคำอธิบายและขั้นตอนการกรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบต่อไป รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <https://citly.me/8egfE> หรือสแกน QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

อนึ่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะประมวลผลพร้อมทั้งแจ้งผลการกรอกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรอกลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) ครั้งต่อไป ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ และจักแจ้งให้ทุกจังหวัดทราบในโอกาสต่อไป

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๓๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน ว่าที่ ร.ต. ไอยศุรย์ บุญมงคลโชค โทร. ๐๘ ๙๙๒๕ ๒๘๗๖

**บัญชีหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นลงในระบบข้อมูลกลางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO)**

เฉพาะข้อมูล

“ด้านที่ ๗ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม”

เฉพาะรายการ

“ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น”

(แนบท้ายหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๓๑๓๓ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗)

หนังสือแจ้งจังหวัด (พร้อมทั้งแจ้งลงในเว็บไซต์ สด.)

หนังสือ (ฉบับที่ ๑) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๖๑๒	ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
หนังสือ (ฉบับที่ ๒) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๑๘๐๑	ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗
หนังสือ (ฉบับที่ ๓) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๒๕๑๗	ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗
หนังสือ (ฉบับที่ ๔) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๒๗๔๙	ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗
หนังสือ (ฉบับที่ ๕) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๓๑๓๓	ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

หนังสือแจ้งจังหวัด (พร้อมทั้งแจ้งลงในเว็บไซต์หน่วยงานภายใน สด. “กศ.”)

หนังสือ (ฉบับที่ ๑) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๒๖๔๗	ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗
- อ้างถึงหนังสือ สด. (กจ.) ที่ มท ๐๘๐๒.๒/ว ๑๖๘๐	ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗
- อ้างถึงหนังสือ สด. (กศ.) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๖๑๒	ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- อ้างถึงหนังสือ สด. (กศ.) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๑๘๐๑	ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗
- อ้างถึงหนังสือ สด. (กศ.) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๒๕๑๗	ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗
หนังสือ (ฉบับที่ ๒) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๒๙๑๖	ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

คำอธิบาย “ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จำนวน 8 ด้าน)

1. ด้านเกษตรกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

2. ด้านหัตถกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่ายโดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

3. ด้านอุตสาหกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

4. ด้านการแพทย์ไทย

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย(การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแด) เป็นต้น

5. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

6. ด้านศิลปกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ปติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

7. ด้านภาษาและวรรณกรรม

คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

8. ด้านอื่นๆ อาทิเช่น ศาสนา และความเชื่อในท้องถิ่น

เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

อปท. กรอกข้อมูลลงในระบบ “ข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO)”
ด้านที่ 7 “ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น”

สรุปผลการกรอกข้อมูล รวมทั้งสิ้น **58,652** ภูมิปัญญา จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านเกษตรกรรม

จำนวน

9,050

ภูมิปัญญา

3

2) ด้านหัตถกรรม

จำนวน

15,627

ภูมิปัญญา

1

3) ด้านอุตสาหกรรม

จำนวน

3,162

ภูมิปัญญา

4) ด้านการแพทย์ไทย

จำนวน

7,735

ภูมิปัญญา

5) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวน **2,723** ภูมิปัญญา

6) ด้านศิลปกรรม

จำนวน

5,981

ภูมิปัญญา

7) ด้านภาษาและวรรณกรรม

จำนวน

2,899

ภูมิปัญญา

8) ด้านอื่น ๆ เช่น อาหาร, พิธีกรรม, ความเชื่อ ฯลฯ

จำนวน

11,475

ภูมิปัญญา

2